

Ur bankkrisen med hedern i behåll

15.05.2019

”En ofattbar prestation”

1992

Bilden av Ålandsbanken i den finska pressen i början av 1990-talet var nästan barnsligt beundrande. Banken var journalisternas gullegris. Och visst fanns det fog för lovsångerna. Storyn var ju perfekt.

Medan storbankerna på fastlandet vacklade och tiggde till sig saftiga bankstöd från staten kunde Ålandsbanken rapportera förhållandevis goda siffror och berätta om nya kontor på fastlandet. Kanske är det börskolumnisten Erkki Sinkko som bäst sammanfattade krisårens tongångar när han i Ilta-Sanomats 1992 skrev:

Ålandsbanken är ett sant underverk bland bankerna. Balansräkningen stärktes mer än vad problemkrediterna ökade. Soliditeten ökade från 7,4 procent till 8,3. En ofattbar prestation, chefdirektör Folke Husell!

- Tidningarna skrev ju sida upp och sida ner om oss då. Det gjorde man nog kanske inte så mycket för att hylla oss utan mer för att strö salt i såren på fastlandsbankerna, som man avskydde, säger Folke Husell.

Han pekar på tre huvudskäl till att Ålandsbanken klarade sig relativt helskinnad genom krisen. För det första hade man kraft att konfrontera sina företagskunder och diskutera hur de borde hantera risker.

- Det var väldigt tungt att säga åt kunderna att de skulle se på sin verksamhet på ett nytt sätt. De tyckte inte alls om när vi kom dit. Men vi ville ju hjälpa dem

och stöda deras verksamhet och samtidigt hjälpa oss själva. Jag säger absolut inte att vi var mera kompetenta än andra, men vi gjorde det otrevliga jobbet. Det klarade inte de nordiska storbankerna av, deras kunder var ju stormän i samhället och lyssnade inte på bankerna.

För det andra ser Husell att bankens högsta ledning var närmare verksamheten och hade bättre överblick över kundstocken, i alla fall bättre än i storbankerna.

- Eftersom storbankernas direktioner inte kunde överblicka alla företag delegerade man granskningen av företagen till folk som sedan inte ville, vågade eller kunde ta diskussionen med kunden. Hos många banker hann problemen eskalera tills det blev ohållbart.

För det tredje hade landstigningen på fastlandet gjorts med eftertanke.

- Inom ramen för Private Banking-konceptet satsade Jan Tallqvist på ett kundsegment med god ekonomi och man byggde upp en väldigt fin kundbas. Dels hade kunderna pengar, dels gav deras affärer inte upphov till större kreditförluster. De ville inte att deras företag skulle göra konkurs utan föredrog att reda upp eventuella problem, minns Folke Husell.

Samtidigt påminner han om att också Ålandsbanken under de värsta krisåren på 1990-talet fick sig en rejäl törn. De sammanlagda kreditförlusterna var ungefär lika stora som bankens eget kapital, vilket Husell beskriver som våldsamt. Men det lyckades man kompensera för genom att hålla intjäningen uppe.

- I ägarkretsen fanns det tyvärr ingen större förståelse för hoten mot banken. Många tänkte bara på hur de skulle klara likviditeten i sina egna sargade företag som ofta hade negativt eget kapital. Att vi på banken gjorde en seriös kreditprovning uppskattades sällan. Men med olika konster och knep och samarbeten med företagarna lyckades vi rädda de flesta av de åländska krisföretagen, säger Folke Husell.

Även om läget tidvis var kärvt gjordes en hel del för att hålla ägarna på gott humör. Att banken bara höll näsan ovan vattnet räckte nämligen inte.

- Ett år delade vi till exempel ut långt mer än hela vinsten för att ägarna inte skulle sälja sina aktier. Direktavkastningen var högre än räntan på lånen för aktierna. Det skulle vara lönsamt att behålla aktierna.

Men var man på Ålandsbanken aldrig sugen på att ansöka om bankstöd?

- Det var ju förmånliga pengar, säger Folke Husell.

Men det värsta med dem var att de inte var konkurrensneutrala. Av historiska skäl fanns det i bankens ägarkrets en betydande misstro mot staten. Man ville ha så lite med den att göra som möjligt. Jag tror inte att någon insåg vilken betydelse bankens beslut att avstå skulle få på marknaden. I praktiken fick vi vårt "bankstöd" den vägen i stället.

Sett i backspegeln var det den perfekta strategin. Genom att ta sig igenom krisåren med hedern i behåll gav man upphov till det i folkmun fortfarande populära omdömet: **Ålandsbanken är enda banken i Finland som inte lyfte bankstöd.**

Önskas en aningen lättsammare tolkning av det konstaterandet? Vänd då blad.

Sanningen om Ålandsbanken

100 berättelser genom 100 år

Joakim Enegren

Med bidrag av Annika Lundqvist, Leo Löthman och Teo Tuominen.

Foto: När det stormade som värst kring de finska bankerna 1992 höll ålänningarna journalisterna på gott humör. "Ålandsbanken vill växa på fastlandet" skrev den finska affärstidningen Kauppalehti och kallade banken "ett piggt undantag" från de övriga dystra banknyheterna.